

HANDE ORTAÇ • Sakinler

HANDE ORTAÇ 1980 Adapazarı doğumlu. Boğaziçi Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü'nde lisans, Bilgi Üniversitesi Örgütsel Psikoloji Bölümü'nde yüksek lisans eğitimini tamamladı. "Kankurutan" adlı öyküsü altKitap 2008 Öykü Ödülü'nde, "Pembe ve Eflatun" adlı öyküsü ise KaosGL 2020 Kadın Kadına Öykü Yarışması'nda birincilikle ödüllendirildi. İlk öykü kitabı *Kankurutan* 2011 ve ikinci öykü kitabı *Üç İki Bir Kayıt* 2015 yıllarında Ayizi Yayınları tarafından, üçüncü öykü kitabı *Daha İyi misin?* 2021 yılında İletişim Yayınları tarafından yayımlandı. *90'lar Kitabı Çocuk mu, Genç mi?* (haz. Kadir Aydemir, Yitik Ülke Yayınları, 2012) ve *O Yaz* (altKitap, 2013) kitaplarına metinleriyle katkıda bulundu. Öykü, deneme ve eleştiri yazıları çeşitli mecralarda yayımlandı. Elektronik kitap yayınevi altKitap ve dijital edebiyat dergisi altZine'in editör ve yazarlarından biri olan Ortaç, *Daha İyi misin?* öykü kitabıyla 68. Sait Faik Hikâye Armağanı kısa listesinde yer aldı ve 2023 Notre-Dame de Sion Edebiyat Ödüllerinde "Mansiyon Ödülü"nü kazandı.

İletişim Yayınları 3351 • Çağdaş Türkçe Edebiyat 597

ISBN-13: 978-975-05-3567-3

© 2023 İletişim Yayıncılık A.Ş. / I. BASIM

1. Baskı 2023, İstanbul

EDITÖR Emre Bayın

KAPAK Seda Mit

KAPAKTAKİ ESER Müge Yılmaz, 59. Venedik Bienali

UYGULAMA Hüsnu Abbas

DÜZELTİ Yağmur Yıldırım

BASKI Ayhan Matbaası · SERTİFİKA NO. 44871

Mahmutbey Mahallesi, 2622. Sokak, No: 6/31 Bağcılar 34218 İstanbul

Tel: 212.445 32 38 • Faks: 212.445 05 63

CILT Güven Mücellit · SERTİFİKA NO. 45003

Mahmutbey Mahallesi, Devkaldırımı Caddesi, Gelincik Sokak,

Güven İş Merkezi, No: 6, Bağcılar, İstanbul, Tel: 212.445 00 04

İletişim Yayınları · SERTİFİKA NO. 40387

Cumhuriyet Caddesi, No. 36, Daire 3, Seyhan Apartmanı,

Harbiye Mahallesi, Elmadağ, Şişli 34367 İstanbul

Tel: 212.516 22 60-61-62 • Faks: 212.516 12 58

e-mail: iletisim@iletisim.com.tr • web: www.iletisim.com.tr

HANDE ORTAÇ

Sakinler



*büyümenin yükünü paylaşan
aslıhan, kadri ve inanç'a...*

Hayatı mümkün kılan şey sürekli belirsizliktir;
yani bir sonra ne olacağını bilememek.

URSULA K. LE GUIN,
Karanlığın Sol Eli

10 Eylül Pazar, saat 23.00

İlk kez gerçek bir çük gördüğümde altı yaşındaydım. O andan sonra hayatımdaki her şey değişti. Babam evi terk etti. Annem derin bir mutsuzluğa ve yalnızlığa gömüldü. Bense olan her şeyden kendimi sorumlu tuttum.

Anaokuluna gittiğimi hatırlıyorum. Herifin pantolonundan sarkan damarlı et parçasının ne olduğunu anlayamamış, bön bön bakakalmıştım. Ertesi sabah pedagojik gelişimimden endişe duyan annem “Öğretmeninle konuşacağım,” diye tutturmuştu. Lafı uzatmış olacak, artık olayı nasıl dramatize ettiyse, öğretmen derse geç kaldı. Bütün sınıf koridora dağılıp öğretmenimizi aramaya başladık. Okulun emektar hademesi Osman Abi bizi tekrar sınıfa sokmaya çalışırken koridorun diğer ucunda annemle öğretmenimi gördüm. Annem ağlayarak bir şeyler anlatıyor, öğretmenim omzuna dokunarak onu teselli etmeye çalışıyordu. Başıma gerçekten çok kötü bir şey gelmiş olmalıydı.

Bugün otuz beş yaşındayım. Yani bu olayın üzerinden yıllar geçti. Bir rehabilitasyon merkezinde ya da diğer adıyla bir *sosyal detoks tatil köyünde* sakinleşmeye çalışıyorum. Bunca

sene boyunca yaşadığım irili ufaklı, renkli-acı bir dolu anı var, şükür. Ben neden bu olaya geri dönüp duruyorum? Aklimi en çok kurcalayan soru bu. O zaman da hissettiğim *galiba başıma kötü bir şey geldi* aymazlığımı bugün de iliklerime kadar hissettiğim için olabilir.

Annem o talihsiz akşamüstü beni bakkala ekme almaya gönderdi. Her gün izlediğim çizgi filmin başlamasına çok az kalmıştı. Bu zamansız görevlendirmeye bozulmuştum. Keyfim kaçmıştı ama emir büyük yerden gelince de itiraz edememişim. O yıllarda annemle tartışmak kolunun mınırcılmasıyla sonuçlanacağı için itiraz dahi edememiş, kaderime boyun eğmişim. Bakkala giden en kestirme yol, bir inşaatın içinden geçiyordu. O zamanlar iki-üç katlı evleri yıkıp yerine apartman dikme modası yeni başlamıştı. Doksanlı yılların başı. Yaygın olarak her mahallede bir-iki tane inşaat mutlaka bulunurdu. O alanlardan uzak durmaya tembihliydik. Oradan gitmek aklımın ucundan bile geçmedi. Ya ayak parmakları arkaya bakan cinler beni çarpardı ya da en iyi ihtimalle topuğuma kocaman bir çivi batardı. İnşaattan geçmek yemezdi yani. Uzun rotadan koşarak geçip bakkala ulaştım. Taze çekilmiş kahve ve kavrulmuş leblebi kokan dükkâna son hızla dalıp “Ekmek!” diye bağırdım. Acelem olduğu için yerimde duramıyordum. Saat okumayı bile henüz beceremediğim yaşlardaydım. Benim içgüdüsel saatimde zaman çoktan çizgi filmi vurmuştu. Tam eve dönüş zamanı, bakkal amcanın başı kalabalık, evine bir an önce gitmek isteyen yetişkinler sabırsız... Bu fazla hareketli halim şumarıklığıma verildi. Kimsenin sempatisini kazanamayarak kös kös sıranın en sonunda beklemeye başladım. Çok geç kalmıştım. Kışın ortasındaydık, hava bir hayli erken kararıyordu. Ekmeği koynuma yapıştırıp bozuk paraları avucumda sıkarak kendimi sokağa attığımda akşamüstü kızılığımı çoktan gitmiş, karanlık çökmüştü bile. Soluk sarı sokak

lambalarının iyice ıssızlaştırdığı mahallede in cin top oynuyordu. Akşamın çökmesiyle kazanlara daha fazla atılan kömür genzimi yaktı. Soğuktan içim titredi. İki-üç katlı evlerin arasından yükselen yeni moda apartmanların gölgeleleri mahallenin üstüne düşüyordu. Her kuytu bilinmez canavarlar ağırıyor ve rüzgâr çok uzaklardan kulaklarıma kötücül büyüler fısıldıyordu. Geldiğim yol da artık güvenli olmaktan çıkmıştı. Tüylerimin ürperdiğini çok net hatırlıyorum. İkisi de birbiriyle yarışır şekilde gözüme korkunç gelen rotalardan tabii ki en kısa olanı tercih ettim. Koşarak inşaata daldım.

Sokak lambasının ışığı inşaatın içini tam aydınlatmıyor, gölge oyunlarıyla görüntüyü neredeyse romantikleştiriyordu. Sivri demirlerin ok gibi fırladığı bir kolonun arkasından kedi sessizliğiyle önüme süzölmüştü adam. Bana dokunmadı. Sadece pantolonunun fermuarını açıp penisini dışarı çıkardı. O kadar değişik gelmişti ki gördüğüm şey, uzun uzun bakıp ne olduğunu anlamaya çalıştığımı hatırlıyorum. Olduğum yere çakılıp kaldım haliyle. Adamın hırıltılar çıkarak önünden sarkan şeyi kavradığını gördüğüm an sıçrayarak uyandım sanki. Gitmeliydim. Tehlikenin bir koku salgıladığını fark etmiştim ve bu koku beni kendime getirip oradan hızla uzaklaştırdı. Eve vardığımda annem halimden başıma bir şeylerin geldiğini anladı. Gece boyunca annemin boğazını yırtarcasına böğürerek ağlamasından çuk denilen aletin korkulacak ve iğrenilmesi gereken bir şey olduğunu öğrendim. Eve ekmek getirme görevinin babama ait olduğu irdelendi. Bu başımıza gelen kaçınıcı sorumsuzluktu, artık dayanılmıyordu, bacak kadar çocuk tehlikeye atılıyordu. Evlilik dersinden kalınmış, üstüne üstlük babalık sınavı da verilememişti. Madem ortada bir başarısızlık vardı, sınıf tekrarı yapılacak, babam durumu idrak edene kadar sürgüne gönderilecekti. Karar alınmış, defter dürölmüştü. Er-

tesî gün annemin öğretmenim tarafından teselli edilmesi, bu olayda benim de suçlu olduğumu düşündürmüştü. Yaklaşık üç-dört yıl sonra başıma benzer bir olay geldiğinde tembihlendiğim gibi çılgık çılgığa kaçacaktım.

Memleketimizde mahallede oynayan her kız çocuğu köşe bucakta pipisini gösteren bir sapıkla burun buruna gelmiş meğer. Bu ortak deneyimi kız arkadaşlarımla yaptığımız dedikodulu pijama partilerinde kıkırdayarak keşfettik. Bu gösteri çocukluğumda moda gibi bir şeymiş. Tabii kimsenin babası o olayın ertesinde evi terk etmek zorunda kalmamış. Ben de bu anılar gündeme geldiğinde diğerleri gibi gülüp geçmeye çalıştım. Sadece bedelini diğerlerinden daha fazla ödemek zorunda kaldığım talihsiz bir olay deyip unutmak istedim.

Tam da şimdi zihnimde bu ânın belirmesi, içinde bulunduğum durumla bağlantılı. Bir işi kolayca halletmek için kısa yolu seçmek, bunun farklı tehlikeleri tetiklemesi ve yeni durumun idrakine çok geç varıp ortaya çıkan olumsuz sonuçlarıyla baş etmeye çalışmak.

Bu kaydı rehabilitasyon merkezinin güvenlik odasında alıyorum sevgili dinleyicim. Odanın üç duvarı ekranlarla örülmüş. Her deliğin kameralarla kaydını alıp bu odadan izleyerek asayişî sağlıyorlar. Hayır görevli değilim, hastalarından biriyim. Günümüz dertlerinden mustarip bir akıl hastası ya da sınırları yıpranmış bir kadın diyelim. Sapanca dolaylarında, göle değil dağlara yakın kurulmuş kocaman bir çiftlik. Burayı rehabilitasyona yeni bir bakış açısı getirdikleri için tercih ettim. Aile saadetiyle sarıp sarmalayıp sayfiye hayatının küçük bir modelini kurmuş olmaları fikri başta cazip gelmişti. Şehrin karmaşasından, iş hayatının performans baskısından boğulmuş olarak buraya kapağı attım. Tam nefesim düzeldi, sakinleştim derken şimdi de öngöremediğim tehlikeler yolumu kesiyor. Buraya ait olmadığımı anladığım-